

معرفی کتاب

«ذخیره‌سازی سوابق بر مبنای استاندارد رهنمودهای آرشیو ملی استرالیا»

سوده مرتجائی^۱

مشخصات کتاب:

ترجمه: غلامرضا عزیزی و فاطمه زارعزاده

شمارگان ۵۰۰ نسخه

چاپ اول ۱۳۹۵

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

ناشر: انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی

جمهوری اسلامی ایران

طرح روی جلد: آرم آرشیو ملی استرالیا

کتاب ذخیره‌سازی سوابق بر مبنای استاندارد، در زمستان سال ۱۳۹۵ از سوی سازمان اسناد و

کتابخانه ملی ایران منتشر شد. این کتاب که ترجمه‌ای از رهنمودهای آرشیو ملی استرالیا است با ترجمه آقای غلامرضا عزیزی و خانم فاطمه زارعزاده روانه بازار نشر شده است. در سخن نخست کتاب، به اهمیت حفظ و نگهداری منابع اشاره می‌شود که یکی از مهم‌ترین وظایف آرشیودارها و کتابداران است. مترجمان کتاب با اشاره به این موضوع که در حال حاضر یکی

۱. دانشجوی دکتری مدیریت فرهنگی،
کارشناس پژوهشکده اسناد، سازمان
اسناد و کتابخانه ملی ایران؛ S_
mortajae279@yahoo.com

از پنج برنامه اصلی ایفلا، برنامه حفظ و نگهداری است و یونسکو نیز در رویکردی جهانی و با همین دیدگاه به برنامه حفظ و نگهداری میراث بشری چشم دوخته است، بر اهمیت و نقش حفظ و نگهداری اسناد تأکید می‌کنند و انتشار این کتاب را که از جمله دستنامه‌ها و استانداردهای حفظ و نگهداری منابع است، در راستای رسیدن به اهداف سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران می‌دانند که در قانون تأسیس سازمان اسناد ملی ایران (سابق) به آن اشاره شده است.

این کتاب یکی از آثاری است که به منظور استفاده در کشورهای مشترک‌المنافع و با بهره‌گیری از استانداردهای ملی و بین‌المللی تدوین یافته است. برخی از مباحث این کتاب در استاندارد ملی ایران به شماره ۱۰۴۴۳: اطلاع‌رسانی و مستندسازی - الزامات ذخیره‌سازی اسناد اطلاعاتی برای منابع کتابخانه‌ای و آرشیوی نیز آمده است. فصل اول که مقدمه کتاب است به هدف، گستره، ساختار، کاربرد، روش‌های ارزیابی، مدیریت بحران، مستندسازی تصمیمات اشاره دارد. در فصل دوم به اصول ذخیره‌سازی و حداقل استانداردها پرداخته شده است. این اصول شامل موارد زیر است:

اصل ۱: مکان؛ اصل ۲: کنترل محیطی؛ اصل ۳: قفسه‌بندی و بسته‌بندی؛ اصل ۴: نگهداری و ایمنی؛ اصل ۵: محافظت در برابر بلایا و خطرات؛ اصل ۶: حمل و نقل با دقت؛ اصل ۷: دسترس‌پذیری.

فصل سوم منابعی را برای مطالعه بیشتر معرفی می‌کند. این منابع شامل منابع عمومی و منابعی برای اصول هفتگانه‌ای است که در فصل دوم به آن‌ها اشاره شده است. فصل چهارم واژه‌نامه است که در آن به برخی واژه‌های تخصصی شامل ارزشیابی، اسناد راکد، اسناد حیاتی، اسناد فعال، اسناد موقت، امکانات نگهداری، کانتینر و نگهداری اشاره شده است.

این کتاب در وهله نخست برای مؤسساتی قابل استفاده است که بخواهند اسناد نیمه‌جاری و راکد دارای ارزش موقت خود را تا زمان امحاء قانونی در مخازن نگهداری کنند. اگرچه ممکن است مؤسسات این دستورالعمل‌ها را برای مدیریت اسناد و مدارک غیرراکدشان نیز به کار ببرند. اطلاعات موجود در این دستورالعمل‌ها از میان استانداردهای ملی و بین‌المللی زیر برگزیده شده است:

- استاندارد استرالیا AS ISO 15489-2002 مدیریت اسناد؛
- استاندارد استرالیا AS 4300-1995 مدیریت اسناد بخش ۶؛
- مؤسسه استانداردهای بریتانیا BS 5454-2000 توصیه‌هایی برای ذخیره‌سازی و نمایش اسناد آرشیوی.

همچنین از استاندارد ذخیره‌سازی دولتی اداره اسناد ایالتی نیوساوت ویلز: استاندارد ذخیره

فیزیکی اسناد ایالتی (آوریل ۲۰۰۰) و راه‌حل‌های ذخیره‌سازی: دستورالعمل ذخیره فیزیکی اسناد ایالتی (آوریل ۲۰۰۰) هم استفاده شده است.

کتاب در فصل دوم با ارائه جدول‌های شاخص و ارزیابی به اصول و استانداردهای هفتگانه ذخیره‌سازی اشاره می‌کند. در برخی از موارد، علاوه بر ستون شاخص و ارزیابی یک ستون به‌عنوان توضیحات هم دیده می‌شود که حاوی اطلاعاتی برای آن شاخص است. هر شاخص در یک جمله بیان شده و دارای یک یا چند بیان‌کننده روش ارزیابی است. هر سازمانی با دادن پاسخ «بله» یا «خیر» به هر شاخص، میزان استاندارد بودن امکانات و خدمات ذخیره‌سازی خود را می‌سنجد. این جداول بخش اصلی کتاب را به خود اختصاص داده است و سهم فصل اول، سوم و چهارم کتاب ناچیز و در حد سه یا چهار صفحه است. لازم به ذکر است ترجمه کتاب روان و قابل‌فهم است اما در برخی موارد از روانی آن کاسته شده است. این کتاب در ۱۱۴ صفحه و با شمارگان ۵۰۰ نسخه در اختیار علاقه‌مندان به حوزه آرشیو قرار گرفته است.

